

e- ticaret ve Posta ve Hızlı Kargo Taşımacılığı ile ilgili Gümrük Genel Tebliği

Dünyada hızla gelişen ve Ülkemizde de gelişimini her yıl artıran e ticaret, Gümrük Müsteşarlığının 28 Ocak 2010 tarih 27476 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Gümrük Genel Tebliği “Posta ve Hızlı Kargo Taşımacılığı” Seri no : 1 tebliği ile, uzun süredir önemli bir engeli aşarak gelişme hızını uluslararası e ticaret boyutunda daha da artıracak konuma geldi.

Temmuz 2008 de Dış Ticaret Müsteşarlığının, İhracat Yönetmeliğine, internet aracılığıyla yapılan satışlara yönelik “yurtdışına e-ticaret” tanımını ekleyerek gelişmelere öncü olan yaklaşımlar, yukarıda bahsettiğimiz tebliğ ile bu konuda önemli bir aşama kaydetti.

e-ticaretin önemli artışlarla dünyada 1 trilyon dolar üzerinde bir potansiyeli yakaladığı günümüzde Türkiye’de 2010 yılı için 10 Milyar Dolar seviyesinde bir potansiyel ön görülüyor.

2007 nin ilk altı ayına göre 2008 in ilk altı ayında e-ticaret hacminde % 65 artış yaşanmış, 2008 sonu ve 2009 da yaşanan global kriz e-ticaret hacminde de düşüslere neden olmuş ve oran % 48 lere gerilemiştir.

1990 dan itibaren internet ticari faaliyetlerde daha da yoğunlaşmış ve bu tarihlerde Kamu Kurumlarınca da (edu-gov) büyük ölçüde kullanılmaya başlanılmıştır.

Yeni düzenlemelerden önce e-ticaret uygulamalarında yurtiçi taşımalarında her hangi bir sorun yaşanmazken özellikle uluslararası ihracat ve ithalat e-ticaret uygulamalarında gümrük mevzuatı sebebiyle önemli sıkıntılar ortaya çıkıyor, başka bir ülkeden Türkiye’de bulunan kullanıcının sipariş ettiği ürünün, gümrük işlemlerinin yapılarak serbest dolaşıma çıkmasında belirleyici bir mevzuat bulunmaması nedeniyle elde olmayan gecikmeler ve maliyet artışları oluşuyordu. Bu husus ülkemiz e-ticaret sitelerine yurt dışından gelen siparişlerin ihracatında da aynı sorunların yaşanmasına neden oluyordu.

e-ticaretin uluslar arası boyutta uygulanmasında posta ve hızlı kargo taşımacılığı yapan işletmeleri ilgilendiren 2009-15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile (Beşinci kısım, birinci bölüm madde 45) posta ve hızlı kargo taşımacılığı yoluyla gelen, gümrük kıymeti gönderim başına 150 Avro’yu geçmeyen , ticari miktar ve mahiyette olmayan eşyaya muafiyet tanınmıştı.

28.01.2010 tarihinde yayınlanan tebliğden önce hızlı kargo taşımacılığı yapan işletmeler alınan izin belgeleri ile hızlı kargo taşımacılığı yapabiliyor ve bu taşımalarda doküman ve gayri ticari paketler gümrüğe tabi olmadan yurt dışı edilebiliyor ve yurt dışından gelenler kabul ediliyordu.

4458 sayılı Gümrük Kanununun 225 nci maddesi birinci fıkrası uyarınca dolaylı temsil yetkisi tanınması ile, 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’nın 126 ncı maddesinde belirtilen eşyanın gümrük beyanı dahil, tüm gümrük işlemlerinin bu kişiler tarafından dolaylı temsil yoluyla takip edilip sonuçlandırılması 28 Ocak 2010 tarihinde yayınlanan Gümrük Genel Tebliği ile düzenlenmektedir.

Bu düzenleme ile gönderiler dört kategoride tanımlanmaktadır. Bu tanımlamada doküman, 2009-15481 sayılı Bakanlar Kurulu kararının 45 nci maddesinde belirtilen eşya, yetki kapsamında beyan edilebilecek diğer gönderiler ve yetki kapsamı dışında kalan gönderilerdir.

Bir, iki ve üçüncü kategoride sınıflanan gönderilerle ilgili tüm bilgilerin barkod okuyucusu tarafından okunacak şekilde ürün üzerinde yer alması düzenlenmiştir.

Hızlı Kargo taşımacısı işletmeler dolaylı temsil yoluyla hızlı kargo taşıması yapabilmek için gümrük müşaviri istihdam etmek zorunda olup ayrıca, kontroller sonucu ortaya çıkabilecek kamu alacaklarının garanti edilmesi amacıyla 250.000.- TL teminat mektubu vereceklerdir. Bu hizmeti yüklenecek firmaların Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden alınmış hava kargo acentesi yetki belgesini de ibraz zorunluluğu bulunmaktadır. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden kargo acente yetki belgesi IATA kargo acentelerine verilmektedir.

Yeni düzenleme ile daha önceki uygulamalarda olduğu gibi gümrük müşavirine noterden gümrükleme işlemleri için vekalet verilmesi gerekmeyecek, gelenler için alıcının, gönderilenler için göndericinin imzalaması yeterli olacaktır. Bu düzenleme ile operatörler, yetki kapsamındaki alıcı/göndericiyi, ayrı bir işleme gerek kalmadan temsil etmekte vekaletname ibraz etmek zorunluluğu bulunmamaktadır.

Dolaylı temsil yoluyla gümrük işlemlerinde önemli ölçüde hız kazanılmış, yeni yayınlanan tebliğ ile, daha önce konu ile ilgili yayınlanan 11.10.2002-24903 sayılı Resmi gazetede yayınlanan 20 seri nolu Gümrük Genel Tebliğ ve 08.02.2003-25018 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 25 seri nolu Gümrük Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

Çok hızlı bir şekilde gelişen ve yaygınlaşan e-ticarette Türkiye'nin de hak ettiği potansiyele ulaşması ve özellikle ihracat kapsamında binlerce ürünün, diğer ülkelerle rekabet şansının yükseleceği bir ortamda ihracatın artırılması büyük bir ivme kazanacaktır. Türkiye, gerek hızlı taşımacılık konusunda hizmet veren işletmelerle, gerekse bankacılıkta çağdaş hizmetleri ile, hızla artan internet kullanımı ve buna paralel artacak e-ticaret işletmeleri ile sahip olduğu en önemli özelliklerden başta gelen genç nüfusu ile çağdaş ticaret yöntemi olan e-ticarette büyük başarılarla imza atacaktır.